

Helsinki Energy Challenge «Θέλαμε να κάνουμε κάτι δημιουργικό που θα ωφελούσε άλλες πόλεις»

Συνέντευξη με τον Jan Varaanuari, Δήμαρχο του Ελσίνκι από το 2017 έως το 2021.

Ο δήμος του Ελσίνκι διοργάνωσε από τον Φεβρουάριο του 2020 έως τον Μάρτιο του 2021 έναν διεθνή διαγωνισμό σχεδιασμού για την εξεύρεση λύσεων με στόχο τη σταδιακή κατάργηση του συστήματος τηλεθέρμανσής του που εξαρτάται από τον άνθρακα και το αέριο έως το 2035. Ο Jan Varaanuari, τότε Δήμαρχος του Ελσίνκι, παρουσιάζει τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τον διαγωνισμό «Helsinki Energy Challenge».

photo: Jetro Stavén

Ποιοι ήταν η κύριοι λόγοι για τη δρομολόγηση του Helsinki Energy Challenge;

Jan Varaanuari: «Υπήρχαν δύο οράματα που οδήγησαν σε αυτό το έργο. Πρώτον, αντιμετωπίζαμε ένα δύσκολο πρόβλημα που δεν γνωρίζαμε πώς να επιλύσουμε. Δεύτερον, θέλαμε να ωφεληθούν και άλλες πόλεις από τις δράσεις μας.

Το Ελσίνκι έχει δεσμευτεί να καταστεί κλιματικά ουδέτερο έως το 2035. Επί του παρόντος, περισσότερο από το 50% των εκπομπών της πόλης προέρχονται από τον κλάδο της θέρμανσης και της ψύξης. Επιπλέον, από το 2029 θα απαγορευτεί στη Φινλανδία η καύση άνθρακα για την παραγωγή ενέργειας. Αυτήν τη στιγμή, έχουμε δύο σταθμούς Συνδυασμένης Παραγωγής Θερμότητας και Ηλεκτρικής Ενέργειας (CHP) με καύση άνθρακα, οι οποίοι τροφοδοτούν το σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης (DHC) που καλύπτει ολόκληρη την πόλη. Θα κλείσουμε τον έναν το 2023, αλλά για τον άλλο δεν είχαμε ανανεώσιμες εναλλακτικές λύσεις. Μπορούσαμε να αποφασίσουμε τη χρήση βιομάζας αντί του άνθρακα, που είναι η συνηθισμένη λύση. Όμως, και η καύση βιομάζας σε μαζική κλίμακα δεν πιστεύω ότι αποτελεί μια βιώσιμη λύση. Ως εκ τούτου, αφού αποκλείσαμε τη βιομάζα, δεν είχαμε σαφή απάντηση για τον τρόπο απεξάρτησης του δικτύου DHC της πόλης μας από τον άνθρακα.

Επιπλέον, θέλουμε να είμαστε μια πόλη που πρωτοπορεί, θέλαμε να κάνουμε κάτι δημιουργικό που θα ωφελούσε και άλλες πόλεις, και επομένως καλέσαμε τον υπόλοιπο κόσμο να μας βοηθήσει να επιλύσουμε το πρόβλημα. Ήταν σαφές από την αρχή ότι κάποιες λύσεις που προτάθηκαν από τους διαγωνιζόμενους θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και σε άλλες πόλεις. Η

φιλοσοφία του δήμου του Ελσίνκι δεν είναι μόνο να καταστήσει την πόλη κλιματικά ουδέτερη, αλλά και να συμβάλλει στις προσπάθειες του υπόλοιπου κόσμου προς την ίδια κατεύθυνση.

Εμπνευστήκαμε από τον δήμο της Νέας Υόρκης που διοργάνωνε ήδη τέτοιου είδους διαγωνισμούς για ένα διάστημα, τους οποίους αποκαλούσε «MoonShot Challenges».

Ποια ήταν τα κυριότερα διδάγματα για εσάς;

Αυτό που έμαθα είναι ότι δεν αρκεί ένας δήμος να έχει τη δική του επιχείρηση παραγωγής ενέργειας με ποσοστό ιδιοκτησίας 100%. Χρειάζεται στενή συνεργασία με αυτήν την επιχείρηση, να διαδραματίσει ο δήμος έναν ευρύτερο ρόλο για την επίλυση της μεγαλύτερης πρόκλησης που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα στον σημερινό κόσμο. Δεν μπορείς να αναθέσεις σε μια επιχείρηση το πρόβλημα της απεξάρτησης του συστήματος θέρμανσης από τον άνθρακα, ακόμη και εάν είσαι ο ιδιοκτήτης της σε ποσοστό 100%. Η απεξάρτηση της θέρμανσης και της ψύξης από τον άνθρακα δεν είναι απλώς ένα τεχνικό πρόβλημα.

Άλλο ένα δίδαγμα είναι ότι θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σύστημα το οποίο είναι όσο το δυνατόν πιο ευέλικτο. Μάθαμε ότι η τεχνολογία κάνει βήματα προόδου καθημερινά. Θα πρέπει να προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε ένα σύστημα με το οποίο δεν θα εγκλωβιστούμε σε τεχνολογίες που θα είναι ήδη παρωχημένες δύο χρόνια μετά. Θα πρέπει να δημιουργήσουμε ένα οικοσύστημα που θα είναι ευέλικτο και προσαρμόσιμο στις νέες τεχνολογίες στο μέλλον.

Συμβουλές για έναν επιτυχημένο διαγωνισμό ενέργειας

Η Laura Uuttu-Deschryvere, Διευθύντρια Έργου του Helsinki Energy Challenge, και η Kaisa-Reeta Koskinen, Διευθύντρια Έργου του Carbon Neutral Helsinki, αναφέρουν τα σχόλιά τους για τη διοργάνωση του διαγωνισμού. Χρήσιμες συμβουλές για να αναπαράγετε έναν τέτοιο διαγωνισμό στην πόλη σας!

Ο διαγωνισμός Helsinki Energy Challenge διοργανώθηκε σε δύο βήματα: μια φάση ανοιχτής υποβολής αιτήσεων, κατά την οποία ο δήμος έλαβε 232 αιτήσεις από 35 χώρες, και κατόπιν μια φάση συνδημιουργίας με τις δέκα επικρατέστερες ομάδες. Κατά την πρώτη φάση, οι υποψήφιοι έπρεπε να πείσουν την κριτική επιτροπή σε ένα σύντομο επεξηγηματικό σημείωμα ότι οι λύσεις που πρότειναν μπορούσαν να οδηγήσουν στην επίλυση του προβλήματος και ότι η ομάδα τους είχε την ικανότητα να αναλάβει τη δεύτερη φάση. Στη φάση της συνδημιουργίας, ο δήμος παρείχε επιπρόσθετες πληροφορίες για τα συστήματα DHC του, ώστε οι φιναλίστ να μπορούν να προτείνουν ένα λεπτομερές βασικό σχέδιο για την επίτευξη του στόχου απεξάρτησης του δήμου από τον άνθρακα. Οι παράγοντες που μπορούν να συμβάλλουν στην επιτυχία του διαγωνισμού είναι τέσσερις:

1. Διατηρήστε ανοιχτό τον διαγωνισμό

Ο δήμος του Ελσίνκι δεν αναζητούσε συγκεκριμένες τεχνολογικές λύσεις, αλλά ολοκληρωμένα βασικά σχέδια, τα οποία θα ενσωμάτωναν καινοτομίες και ανάλυση του συστήματος για την επίλυση του προβλήματος. Ως εκ τούτου, δεν έθεσαν περιορισμούς στις λύσεις που θα προτεινόταν. Λόγω της τεράστιας ποικιλίας των προτάσεων που ελήφθησαν (από πλειστηριασμούς καθαρής ενέργειας έως

χωροταξικές λύσεις για την αξιοποίηση της ενέργειας του ηλιακού ανέμου), η αξιολόγησή τους ήταν πρόκληση. Η χρήση διαφορετικών κατηγοριών θα μπορούσε να έχει απλοποιήσει την επιλογή των φιναλίστ, αλλά θα είχε επίσης επιβάλει τον προσανατολισμό των προτάσεων που υποβλήθηκαν από τους υποψηφίους.

2. Οργανωθείτε και ετοιμαστείτε για μια αμφίδρομη εμπειρία μάθησης

Λόγω της ποικιλομορφίας και του μεγάλου αριθμού των αιτήσεων που ελήφθησαν, χρειάστηκε πολλή δουλειά για την αξιολόγησή τους, καθώς και κινητοποίηση ειδικών από διαφορετικά υπόβαθρα. Επομένως, η διαθεσιμότητα ατόμων που κατέχουν καίριες θέσεις στον δήμο και στους τοπικούς φορείς του ήταν καίριας σημασίας για την επιτυχία του διαγωνισμού. Κατά τη δεύτερη φάση, δόθηκε η δυνατότητα στις επικρατέστερες ομάδες να συναντηθούν με τους πολιτικούς ηγέτες, τους εμπειρογνώμονες του δήμου και τους υπευθύνους της επιχείρησης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας του Ελσίνκι. Τους επέτρεψε να κατανοήσουν καλύτερα τις ανάγκες και τα εμπόδια που αντιμετωπίζει η πόλη, ενώ οι εκπρόσωποι του δήμου μπόρεσαν να προβληματιστούν από τους φορείς καινοτομίας, οδηγώντας σε περισσότερη άμιλλα μεταξύ των συμμετεχόντων.

3. Να είστε ξεκάθαροι για αυτό που θέλετε

Ο δήμος του Ελσίνκι καθόρισε επτά κριτήρια για την αξιολόγηση των βασικών σχεδίων που προτάθηκαν από τους φιναλίστ: Αντίκτυπο στο κλίμα, αντίκτυπο στους φυσικούς πόρους, κόστος, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, σκοπιμότητα, αξιοπιστία και ασφάλεια εφοδιασμού, και θερμοχωρητικότητα. Αυτό ανάγκασε τους φορείς καινοτομίας να λάβουν υπόψη τις διάφορες πτυχές του διαγωνισμού. Επίσης, ο δήμος του Ελσίνκι συγκέντρωσε ένα σύνολο δεδομένων για τους φιναλίστ, καθώς και βασικές παραδοχές σε σχέση, για παράδειγμα, με τη μελλοντική ενεργειακή ζήτηση των κτηρίων. Επομένως, δόθηκε το ίδιο πλαίσιο σε όλες τις ομάδες. Οι παραδοχές ήταν επίσης απαραίτητες λόγω της εμπιστευτικότητας κάποιων δεδομένων ή επειδή ο δήμος δεν είχε τις απαντήσεις σε όλα τα ερωτήματα των φιναλίστ.

4. Καλέστε διεθνείς και διεπιστημονικές ομάδες

Ο δήμος του Ελσίνκι κάλεσε ανθρώπους από ολόκληρο τον κόσμο να συμμετάσχουν σε αυτόν τον διαγωνισμό: υπέβαλαν αίτηση ομάδες από περισσότερες από 35 χώρες. Άνθρωποι εκτός των τοπικών και εθνικών συνθηκών ήταν σε θέση να προτείνουν μη συμβατικές ιδέες: αυτό βοήθησε στη μετάδοση νέας γνώσης και στην αποφυγή του φαινομένου της εμμονής (του εγκλωβισμού σε μία κατηγορία λύσεων). Επίσης, ο δήμος επέλεξε μια διεθνή κριτική επιτροπή κορυφαίων ειδικών για την αξιολόγηση των προτάσεων των δέκα φιναλίστ και την επιλογή εκείνων που βραβεύτηκαν.

[Παρακολουθήστε την ηχογράφιση του webinar για να μάθετε περισσότερα για τα διδάγματα του δήμου από αυτήν τη μοναδική εμπειρία.](#)